



**ВИЩИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУД УКРАЇНИ  
З РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ І КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ  
(ВССУ)**

вул. П. Орлика, 4а, м. Київ, 01043, тел. 591-10-00  
<http://sc.gov.ua>; e-mail: [inbox@sc.gov.ua](mailto:inbox@sc.gov.ua); код ЄДРПОУ 37317811

**Головам апеляційних судів  
областей, міст Києва та Севастополя,  
Апеляційного суду Автономної  
Республіки Крим**

Відповідно до звернень Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини та з метою інформування суддів про зміст рішень Європейського суду з прав людини повторно акцентуємо вашу увагу на вивченні матеріалів у справах проти України, які публікуються у газеті «Урядовий кур'єр» (розділ «Європейський суд з прав людини та Україна», офіційний веб-сайт – [www.ukurier.gov.ua](http://www.ukurier.gov.ua)).

Згідно з повідомленням Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини офіційний переклад текстів рішень у справах «Панкрат'єв проти України», «Рудяк проти України», «Падура проти України», «Буглов проти України», «Чан'єв проти України», «Веніамін Тимошенко та інші проти України» буде опубліковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України ([www.minjust.gov.ua](http://www.minjust.gov.ua)).

Із метою недопущення порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та усунення підстав для надходження до Європейського суду з прав людини аналогічних заяв проти України у майбутньому просимо довести зазначені рішення до відома суддів місцевих судів.

Водночас надсилаємо стислий виклад зазначених рішень.

Додаток: на 8 арк. в 1 прим.

Голова

Б. Гулько



**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**  
**СПРАВА «БУГЛОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»**  
**(CASE OF BUGLOV v. UKRAINE)**  
*Заява № 28825/02*

**Стислий виклад рішення від 10 липня 2014 року**

22 жовтня 1999 року прокуратурою Куйбишевського району м. Донецька було порушено кримінальну справу за фактом серії вбивств, що супроводжувалися грабежами. 31 січня 2000 року заявника та іншу особу, пана Л., було затримано за підозрою у вчиненні вищезазначених злочинів та доправлено до Куйбишевського районного відділу Управління Міністерства внутрішніх справ України у м. Донецьк, а пізніше переведено до Донецького міського ізолятора тимчасового утримання.

Заявник скаржився, що в обох установах попереднього ув'язнення його катували. За результатами проведених судово-медичних експертиз у заявника зафіксовано наявність тілесних ушкоджень, які експерт кваліфікував як легкі. Тричі прокуратура відмовляла в порушенні кримінальної справи за скаргами заявника щодо жорстокого поводження, і відповідні постанови двічі скасовувалися вищестоящими прокурорами.

Після затримання заявника слідчим прокуратури Київського району м. Донецька було обрано йому запобіжний захід у вигляді взяття під варту. Кілька разів під час досудового розслідування та судового розгляду строк тримання заявника під вартою було продовжено. Заявник неодноразово клопотав про звільнення з-під варти, проте безуспішно.

За твердженнями заявника, умови тримання його під вартою як у відділі міліції та Донецькому ІТУ, так і в Донецькому СІЗО, куди заявника згодом перевели, були незадовільними, з приводу чого він неодноразово скаржився до відповідних компетентних органів. 4 липня 2002 року начальник Донецького СІЗО призначив заявникові стягнення у вигляді поміщення до карцеру строком на десять діб за надсилання відповідної скарги до Департаменту з питань виконання покарань в обхід адміністрації СІЗО всупереч вимог статті 13 Закону України «Про попереднє ув'язнення».

16 грудня 2002 року апеляційний суд Донецької області, засідаючи в якості суду першої інстанції, визнав заявника винним у пред'явлених йому обвинуваченнях та обрав йому покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Верховний Суд України залишив цей вирок без змін.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції на жорстоке поводження працівників міліції та на такі, що принижують гідність, умови тримання під вартою; за пунктом 3 статті 5 Конвенції на надмірну тривалість досудового тримання його під вартою; та за статтею 8 Конвенції на порушення його права на повагу до кореспонденції у зв'язку з переглядом адміністрацією Донецького СІЗО його кореспонденції до Європейського суду та поміщення його до карцеру за подання скарги на умови тримання під вартою до Департаменту з питань виконання покарань без відома адміністрації СІЗО.

Розглянувши скарги заявника за ст. 3 Конвенції щодо жорстокого поводження з ним, Європейський суд зазначив, що, як випливає з матеріалів справи, в ході медичного огляду, проведеного через кілька годин після затримання заявника, у нього було виявлено значну кількість тілесних ушкоджень, походження яких належним чином встановлено не було. Доводи Уряду щодо виникнення тілесних ушкоджень внаслідок законного застосування сили під час затримання заявника спростовувались висновками судово-медичних експертів, що свідчили про малоймовірність завдання цих тілесних ушкоджень за обставин, повідомлених працівниками міліції. Не дивлячись на це, органи влади не спробували надати будь-якого іншого пояснення, окрім як законного застосування сили працівниками міліції під час затримання заявника, а пропорційність та законність такого застосування сили національними органами влади ніколи докладно не розглядалася. Відповідно, Європейський суд встановив, що було порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з нелюдським та таким, що принижує гідність, поводженням із заявником.

Європейський суд також встановив, що умови тримання заявника у Донецькому СІЗО (зокрема, надмірна переповненість камери та відсутність умов, які забезпечують належне усамітнення під час користування санвузлом) у поєднанні з тривалістю періоду, протягом якого заявник перебував під вартою в таких умовах, становили таке, що принижує гідність, поводження. Отже, Європейський суд у зв'язку з цим констатував порушення статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника на надмірну тривалість тримання його під вартою, Європейський суд встановив порушення пункту 3 статті 5 Конвенції, оскільки національні органи влади, приймаючи рішення про продовження строку тримання заявника під вартою, не наводили будь-яких підстав для обґрунтування застосування такого заходу.

Щодо скарг заявника на перегляд адміністрацією СІЗО його кореспонденції Європейський суд вказав, що таке втручання у право заявника на повагу до кореспонденції не було необхідним у демократичному суспільстві, оскільки важко уявити, яким чином необхідність запобігання перешкоджанню здійсненню правосуддя підозрюваними, які перебувають під вартою, може виправдати перегляд листів заявника до Європейського суду. Відповідно, було порушення статті 8 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявника на застосування до нього стягнення за надсилання скарги без відома адміністрації СІЗО, Європейський суд зазначив, що хоча правило щодо перегляду усіх листів адміністрацією СІЗО та накладене на заявника покарання за порушення цього правила ґрунтувались на національному законодавстві і були необхідними для «запобігання заворушенням чи злочинам», за обставин цієї справи стягнення у вигляді тримання у карцері строком десять діб було непропорційно суворим заходом. Отже, було порушення статті 8 Конвенції.

Заявник також подавав інші скарги за пунктами 1 і 3 статті 5, пунктами 1, 2 і 3 статті 6, статтею 10 та 13 Конвенції, які Європейський суд визнав необґрунтованими.

#### ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО:

- «1. *Оголошує* скарги щодо жорстокого поводження працівників міліції із заявником, умов його тримання під вартою, тривалості досудового тримання його під вартою та втручання адміністрацій установ тримання під вартою у його листування прийнятними, а решту скарг у заяві – неприйнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення статті 3 Конвенції щодо жорстокого поводження із заявником;
3. *Постановляє*, що було порушення статті 3 Конвенції щодо умов тримання заявника під вартою у Донецькому СІЗО;
4. *Постановляє*, що було порушення пункту 3 статті 5 Конвенції;
5. *Постановляє*, що було порушення статті 8 Конвенції;
6. *Постановляє*, що:
  - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникові нижченаведені суми, які мають бути конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
    - (i) 12 000 (дванадцять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
    - (ii) 101 (сто один) євро компенсації судових та інших витрат та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
  - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені вище суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**  
**СПРАВА «ПАДУРА ПРОТИ УКРАЇНИ»**  
**(CASE OF PADURA v. UKRAINE)**

Заява № 48229/10

**Стислий виклад рішення від 11 грудня 2014 року**

1 квітня 2006 року кілька осіб напали на чоловіка заявниці та його товариша. Чоловіка заявниці було госпіталізовано до лікарні, де він помер 31 липня 2006 року від отриманих тілесних ушкоджень.

11 квітня 2006 року Яворівський районний відділ Міністерства внутрішніх справ України у Львівській області порушив кримінальну справу за фактом хуліганства, вчиненого групою осіб. Згодом ці обвинувачення змінені на хуліганство, вчинене однією особою – К. Пізніше К. пред'явлено додаткові обвинувачення у завданні чоловіку заявниці умисного тяжкого тілесного ушкодження. Щодо нападника Дз. порушено ще одну кримінальну справу за фактом хуліганства, що призвело до завдання тілесних ушкоджень товаришу чоловіка заявниці. У порушенні кримінальної справи щодо нападника Ш. було відмовлено.

Яворівський районний суд Львівської області (далі – районний суд) об'єднав кримінальні справи щодо К. та Дз. в одне провадження і 16 березня 2007 року повернув справу на додаткове розслідування, зазначивши, що підсудним слід пред'явити обвинувачення у вчиненні більш тяжких злочинів. 7 травня 2007 року дії обвинувачених у справі було перекваліфіковано і 23 грудня 2008 року районний суд знову повернув справу на додаткове розслідування, оскільки слідчий не встановив індивідуальну роль кожного з підсудних у події, а відмова у порушенні кримінальної справи щодо Ш. була безпідставною.

3 жовтня 2009 року до липня 2011 року районний суд призначив низку судових засідань, але вони переносилися у зв'язку з тим, що обвинувачений, захисники, свідки або потерпілі не з'являлися до суду або через те, що суддя хворів чи було необхідно забезпечити аудіозапис судового засідання. Згодом районний суд дав вказівку слідчим органам провести низку слідчих дій для перевірки і з'ясування обставин справи і постановив оголосити у розшук К., якого затримали 26 березня 2012 року. 29 березня 2012 року кримінальну справу щодо Дз. закрито у зв'язку із закінченням строку давності.

23 травня 2012 року К. було визнано винним у завданні чоловікові заявниці тяжких тілесних ушкоджень, які призвели до смерті останнього, і призначено покарання у вигляді позбавлення волі строком на сім років. Суд також постановив стягнути з нього на користь потерпілих від злочину відшкодування матеріальної та моральної шкоди. Обвинувачення у хуліганстві було знято через закінчення строку давності. Того ж дня районним судом постановлено окрему ухвалу, у якій вказано конкретні недоліки розслідування у перші дні після вчинення злочину. 21 вересня 2012 року апеляційний суд залишив вирок від 23 травня 2012 року без змін.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася, що кримінальне розслідування смерті її чоловіка було неефективним. Посилаючись на статтю 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція), вона скаржилася також на надмірну тривалість провадження на національному рівні. Європейський суд вирішив розглядати ці скарги лише за статтею 2 Конвенції.

Розглянувши скарги заявниці, Європейський суд встановив, що загальна тривалість кримінального розслідування та подальшого судового розгляду (понад шість років та п'ять місяців) не видається виправданою. Так, після тривалого періоду розслідування та судового розгляду районний суд вирішив відправити справу на додаткове розслідування, вважаючи, що підсудним слід було пред'явити обвинувачення у вчиненні більш тяжких злочинів. А у період з 2009 до 2011 року під час нового судового розгляду відбулася низка затримок через незабезпечення органами влади явки учасників до суду, численні перенесення судових засідань, необхідність проведення додаткових слідчих дій тощо. Зрештою, затримки у розслідуванні та судовому розгляді призвели до того, що деякі обвинувачення щодо двох підсудних було знято у зв'язку із закінченням строку давності. Крім того, Європейський суд звернув увагу на те, що недоліки розслідування на початковому етапі визнали самі органи влади, зокрема районний суд і його в окремій ухвалі. На підставі всього вищезазначеного Європейський суд встановив порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

**ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО**

1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було процесуальне порушення статті 2 Конвенції;
3. Постановляє, що:
  - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач має сплатити заявниці нижченаведені суми, які мають бути конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
    - (i) 6000 (шість тисяч) євро та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;
    - (ii) 17 (сімнадцять) євро та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися, в якості компенсації витрат на переказ;
  - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»

**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**  
**СПРАВА «РУДЯК ПРОТИ УКРАЇНИ»**  
**(CASE OF RUDYAK v. UKRAINE)**  
(Заява № 40514/06)

**Стислий виклад рішення від 4 вересня 2014 року**

У 2004 та 2005 роках заявника двічі затримували працівники відділу по боротьбі із незаконним обігом наркотиків Червонозаводського районного відділу Харківського міського управління Міністерства внутрішніх справ України.

Після затримання заявника у 2004 році Галяцький районний суд Полтавської області визнав його винним у незаконному поводженні зі зброєю та незаконному обігу наркотичних засобів та обрав йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років з відстрочкою на 3 роки. Того ж дня заявника звільнили.

Після затримання у 2005 році Червонозаводський районний суд міста Харкова (далі – Червонозаводський суд) обрав заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Під час тримання під вартою заявник скаржився на жорстоке поводження з боку працівників міліції. Після проведення службового розслідування управління Міністерства внутрішніх справ України в Харківській області та прокуратура Червонозаводського району м. Харкова відмовила у порушенні кримінальної справи щодо працівників міліції, на дії яких скаржився заявник.

У 2006 році Червонозаводський суд визнав заявника винним у незаконному володінні зброєю і незаконному обігу наркотичних засобів та обрав йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на п'ять років та шість місяців. Хоча апеляційний суд скасував цей вирок і направив справу на новий розгляд, суд першої інстанції повторно визнав заявника винним за тими ж статтями.

У період з 2005 до 2010 років заявник неодноразово скаржився на погане самопочуття і адміністрації СІЗО та Полтавської виправної колонії № 64, де заявник знаходився під вартою та відбував покарання відповідно. Кілька разів заявника оглядали лікарі Харківської міської клінічної лікарні № 11 та видавали довідки, якими засвідчувались наявність у заявника саден на голові та лівому плечі, гематоми на лівому вусі, залишкових явищ закритої черепно-мозкової травми та давньої субатрофії лівого ока. При поміщенні заявника до Харківського слідчого ізолятора у 2006 році у заявника було зафіксовано ушкодження лівого ока, черепно-мозкову травму, а також діагностовано катаракту та субатрофію лівого ока.

До Європейського суду заявник скаржився за статтею 3 Конвенції на жорстоке поводження працівників міліції, якого він зазнав у 2005 році, та на неефективне розслідування його скарг з цього приводу. Крім того, заявник стверджував, що під час тримання його під вартою після затримання у 2005 році стан його здоров'я погіршився.

Європейським судом було встановлено порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції у зв'язку із відсутністю альтернативного пояснення державних органів щодо тілесних ушкоджень, які заявник отримав після його затримання у 2005 році. Європейський суд звернув увагу на те, що заявника було затримано тоді, коли стосовно нього не було відкрито жодної кримінальної справи, а після його доправлення до відділу міліції не проводилось медичного огляду. Європейський суд нагадав, що медичний огляд є одним із основоположних запобіжних механізмів проти жорстокого поводження із затриманими особами і повинен застосовуватися з самого початку позбавлення свободи незалежно від правового режиму такого затримання в правовій системі, про яку йдеться. Такий захід не тільки гарантує право заявника, але також надає змогу Урядові держави-відповідача зняти з себе тягар надання правдоподібного пояснення цим тілесним ушкодженням.

Розглянувши скарги заявника на непроведення державними органами ефективного розслідування його тверджень про жорстоке поводження, Європейський суд констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції з огляду на те, що заявник подав до національних органів небезпідставну скаргу, яку було розглянуто національним судом і відповідним органам доручено провести перевірку, проте така перевірка виявилася безрезультатною, оскільки обмежилась допитом працівників міліції, на дії яких заявник скаржився.

Скаргу заявника на відсутність адекватної медичної допомоги під час тримання його під вартою Європейський суд відхилив як явно необгрунтовану, оскільки заявник не надав жодних медичних доказів на підтвердження цієї скарги.

Заявник подав низку інших скарг за статтями 3, 5, 6, 8 та 13 Конвенції щодо жорстокого поводження у 2004 році, незаконного затримання та несправедливого суду. Розглянувши ці скарги з

урахуванням усіх наявних у нього документів та тією мірою, якою вони охоплюються його компетенцією, Суд встановив, що вони не виявили жодних ознак порушення прав і свобод, які гарантуються Конвенцією.

## ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Одноголосно *долучає* до суті справи заперечення Уряду щодо прийнятності скарги заявника на жорстоке поводження працівників міліції на підставі невичерпання національних засобів юридичного захисту і відхиляє ці заперечення після їх розгляду по суті;
2. *Оголошує*,
  - (а) одноголосно, скарги за статтею 3 Конвенції щодо жорстокого поводження працівників міліції з заявником у квітні 2005 року та наступного розслідування прийнятними;
  - (б) п'ятьма голосами проти двох, скаргу за статтею 3 Конвенції щодо відсутності адекватної медичної допомоги заявнику під час його тримання під вартою неприйнятними;
  - (с) одноголосно, решту скарг у заяві неприйнятними;
3. Одноголосно *постановляє*, що було порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції;
4. Одноголосно *постановляє*, було порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції;
5. Одноголосно *постановляє*, що:
  - (а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникові 12 000 (дванадцять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися; ця сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. Одноголосно *відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».

# ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

## СПРАВА «ПАНКРАТЬЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF PANKRATYEV v. UKRAINE)

Заява № 49900/11

### Стислий виклад рішення від 11 грудня 2014 року

Заявника було затримано працівниками міліції за підозрою у вчиненні розбою за обтяжуючих обставин. Того ж дня йому пред'явлено обвинувачення у вчиненні зазначеного злочину.

16 жовтня 2009 року у якості запобіжного заходу заявникові було обрано взяття під варту строком на два місяці та 10 листопада 2009 року було пред'явлено обвинувачення у вчиненні вбивства. Пізніше строк тримання заявника під вартою декілька разів продовжувався, останнього разу – до 15 лютого 2010 року. 13 лютого 2010 року справу було передано до апеляційного суду для розгляду по суті. 15 березня 2010 року апеляційний суд залишив обраний заявникові запобіжний захід без змін.

Пізніше заявника було визнано винним у вчиненні розбійного нападу із заподіянням умисних тяжких тілесних ушкоджень, що спричинили смерть потерпілого, і призначено покарання у вигляді позбавленні волі строком на дванадцять років з конфіскацією майна заявника.

До Європейського суду з прав людини заявник скаржився на те, що досудове тримання його під вартою у період з 15 лютого 2010 року до 14 квітня 2011 року суперечило підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) та за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективної процедури оскарження законності тримання його під вартою після закінчення досудового слідства.

Розглянувши скарги заявника на незаконне досудове тримання його під вартою, Європейський суд зазначив, що у період з 15 лютого 2010 року по 15 березня 2010 року заявник перебував під вартою лише на тій підставі, що обвинувальний вирок у його справі було передано до суду. Жодного судового рішення, яке б надавало такому триманню під вартою законної сили, не було. А у період з 15 березня 2010 року по 14 квітня 2011 року заявник перебував під вартою на підставі постанови суду від 15 березня 2010 року, якою не зазначався конкретний строк та чіткі підстави тримання заявника під вартою. З огляду на зазначене Європейський суд констатував порушення підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції.

Крім того, Європейським судом скаргу заявника за статтею 13 Конвенції було розглянуто за пунктом 4 статті 5 Конвенції та встановлено, що законодавство України на час подій не передбачало порядку перегляду законності продовжуваного тримання під вартою після закінчення досудового слідства, який би відповідав вимогам зазначеного положення Конвенції. У зв'язку з цим Європейський суд встановив порушення пункту 4 статті 5 Конвенції.

#### ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*, що було порушення пункту 4 статті 5 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
  - (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач має сплатити заявнику 5000 (п'ять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися; ця сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

# ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

СПРАВА «ЧАНЄВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF CHANYEV v. UKRAINE)

Заява № 46193/13

## Стислий виклад рішення від 09 жовтня 2014 року

Заявника було затримано працівниками міліції за підозрою у вбивстві пана С.

30 листопада 2012 року заявникові у якості запобіжного заходу було обрано тримання під вартою строком до 27 січня 2013 року, згодом цей термін продовжено до 27 лютого 2013 року.

27 лютого 2013 року обвинувальний акт та матеріали кримінальної справи заявника було передано до суду. Захисник заявника звертався як до адміністрації СІЗО та органів прокуратури, так і до слідчого судді з клопотаннями про звільнення заявника з-під варти у зв'язку із закінченням строку тримання його під вартою, проте безуспішно. 14 березня 2013 року ухвалою слідчого судді Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області у задоволенні клопотання захисника було відмовлено через відсутність підстав для звільнення заявника. 25 березня 2013 року апеляційний суд Одеської області залишив ухвалу від 14 березня 2013 року без змін.

15 квітня 2013 року Ізмаїльський міськрайонний суд Одеської області провів підготовче судове засідання та продовжив строк тримання заявника під вартою, а 05 листопада 2013 року визнав заявника винним у вбивстві і призначив йому покарання у вигляді позбавлення волі строком на одинадцять років.

До Європейського суду з прав людини заявник скаржився на порушення підпункту «с» пункту 1 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) через те, що досудове тримання його під вартою у період з 28 лютого 2013 року до 15 квітня 2013 року без жодного рішення суду було незаконним та що адміністрація СІЗО не звільнила його, а органи прокуратури та судові органи не відреагували на його незаконне тримання під вартою у зазначений період.

Розглянувши скарги заявника на незаконне тримання його під вартою, Європейський суд зазначив, що новий Кримінальний процесуальний кодекс України чітко та точно не врегулював питання тримання обвинувачених під вартою у період після закінчення досудового розслідування до початку судового розгляду. Крім того, Європейський суд дійшов висновку, що чинне законодавство дозволяє продовження тримання підозрюваного під вартою без судового рішення протягом періоду тривалістю до двох місяців, як це мало місце у справі заявника, якого тримали під вартою без ухвали суду про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у період з 28 лютого до 15 квітня 2013 року. З огляду на зазначене Європейський суд констатував порушення пункту 1 статті 5 Конвенції

### ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО:

1. *Оголошує* заяву прийнятною;
2. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*, що:
  - (a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникові, нижченаведені суми, які мають бути конвертовані у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:
    - (i) 4 500 євро (чотири тисячі п'ятсот) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
    - (ii) 10 (десять) євро компенсації судових та інших витрат та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися;
  - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.



**ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ**  
**СПРАВА «ВЕНІАМІН ТИМОШЕНКО ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»**  
**(CASE OF VENIAMIN TYMOSHENKO AND OTHERS v. UKRAINE)**  
(Заява № 48408/12)

Стислий виклад остаточного рішення від 02 жовтня 2014 року

9 вересня 2011 року працівники авіакомпанії «АероСвіт», у тому числі заявники, оголосили про проведення 28 вересня 2011 року страйку з метою вирішення трудового спору, що виник з керівництвом авіакомпанії «АероСвіт». Колективний трудовий спір було зареєстровано в Національній службі посередництва і примирення. Відповідні органи влади були повідомлені про рішення щодо проведення страйку.

У жовтні 2011 року після розгляду позову, поданого керівництвом авіакомпанії «АероСвіт», Бориспільський міськрайонний суд Київської області визнав страйк незаконним та заборонив його проведення.

Бориспільський міськрайонний суд Київської області посилався на статтю 44 Конституції, статтю 18 Закону України «Про транспорт», відповідно до якої заборонено проведення страйків, пов'язаних з перевезенням пасажирів, обслуговуванням безперервно діючих виробництв, а також коли страйк становить загрозу життю і здоров'ю людини, та на статтю 24 Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», якою забороняються страйки, якщо це створює загрозу життю і здоров'ю людей.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржились за статтею 11 Конвенції на безумовну заборону державними органами влади страйку на тій єдиній підставі, що вони працювали у секторі пасажирських авіаперевезень.

Розглянувши скарги заявників Європейський суд зазначив, що хоча Прикінцевими положеннями Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» передбачається, що інші закони та нормативно-правові акти мають застосовуватися тільки в тій частині, в якій вони не суперечать цьому Закону, а також, що вони повинні бути приведені у відповідність з цим Законом, Закон України «Про транспорт», який передбачає більше обмежень права на страйк, тим не менш, й досі продовжують застосовувати без внесення до нього змін. На цій підставі Європейський суд дійшов висновку, що втручання у права заявників за статтею 11 Конвенції не ґрунтувалося на сформульованих з достатньою точністю і передбачуваних законодавчих актах, а тому було порушення відповідного положення.

### З ЦИХ ПІДСТАВ СУД

1. *Оголошує* одноголосно скаргу прийнятною;
2. *Постановляє* одноголосно, що було порушення статті 11 Конвенції;
3. *Постановляє* шістьма голосами до одного, що:
  - (a) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявникам сукупно 20 000 (двадцять тисяч) євро відшкодування моральної шкоди, вищезазначена сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
  - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* одноголосно решту вимог заявників щодо справедливої сатисфакції.